

TRIGLAV-VARDAR / ВАРДАР-ТРИГЛАВ

Sodobna slovenska in makedonska poezija
Современа словенечка и македонска поезија

Copyright © avtorice in avtorji za besedila v izvirniku
Copyright © prevajalke in prevajalci za prevode besedil

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v
Ljubljani

[COBISS.SI-ID=293420800](#)

ISBN 978-961-94339-1-1 (pdf)

TRIGLAV-VARDAR / ВАРДАР-ТРИГЛАВ

Sodobna slovenska in makedonska poezija
Современа словенечка и македонска поезија

Prevedli Sonja Cekova Stojanoska, Lidija Dimkovska, Dragana
Evtimova, Ivo Frbëžar, Klarisa Jovanović in Aleš Mustar

Превод Соња Цекова Стојаноска, Лидија Димковска, Драгана
Евтимова, Иво Фрбежар, Клариса Јовановиќ и Алеш Мустар

*Kulturno-umetniško društvo Poiesis
Ljubljana, januar 2018*

Od Triglava do Vardarja in nazaj

Besedna zveza Triglav-Vardar prihaja iz v osemdesetih letih minulega stoletja popularne popevke *Jugoslavijo* oziroma *Jugoslavija*.

Jugoslavije ni več in ni več jezika, v katerem se je popevko pelo v originalu, ostala pa je pokrajina, ostali smo ljudje, ostali smo pesnice in pesniki in ostali so stiki med nami.

Kolikor je poezija zavezana jeziku, toliko jezik tudi presega in s tem presega »meje naših svetov« – poezija, zaprta v zgolj ozki okvir posamičnega jezika, se hitro sprevrže v svoje nasprotje, okosteni in postane manira. Eno od vodil pesniško prevajalskih delavnic je, da bi se tej nevarnosti izognili.

Idejo o pesniško prevajalski delavnici slovenske in makedonske poezije sem lep čas nosil s seboj in ko se mi je zazdela dovolj zrela, da jo lahko predstavim drugim, sem se z njo obrnil na Lidijo Dimkovsko in Aleša Mustarja. Hitro smo našli skupni jezik in izbrali pesnice in pesnike, katere bi povabili na delavnico. Pri izbiri smo upoštevali tudi to, ali povabljeni znajo oba jezika – pesmi, predstavljene v pričujoči knjigi, so tako prevedene neposredno iz slovenščine v makedonščino in iz makedonščine v slovenščino. Dodaten čar in kvaliteto pa prevodom zagotovo podeljuje dejstvo, da so prevajalke in prevajalci tudi sami pesnice in pesniki in da so se prevajali v parih – tako niso stopale v dvogovor le osebe, temveč tudi poetike.

Pesniška delavnica *Triglav-Vardar / Vardar-Triglav* je najprej potekala preko e-mailov, 11. novembra 2017 pa smo se zbrali v Centru za poezijo Tomaža Šalamuna v Ljubljani, kjer se je prevode spililo, delavnici pa je sledil še javni pesniški večer, popestren s pogovorom z avtoricami in avtorji.

Од Триглав до Вардар и назад

Зборовната синтагма Триглав-Вардар потекнува од популарната песна „Југославија“ од осумдесеттите години на минатиот век. Југославија не постои веќе, а не постои ни јазикот на кој песната се пееше во оригинал, но остана пределот, останавме ние, луѓето, останавме ние, поетесите и поетите, и останаа врските меѓу нас.

Колку што поезијата е поврзана со јазикот, толку таа и го надминува, истовремено надминувајќи ги и „границите на нашите светови“. Поезијата, затворена во тесните рамки на кој било поединечен јазик бргу се претвора во своја спротивност, се закоравува и станува манир. Едно од начелата на поетско-препејувачките работилници е да се избегне токму таа опасност.

Идејата за поетско-препејувачка работилница на словенечката и македонската поезија извесно време ја носев во себе и кога ми се причини доволно зрела за да ја претставам на некој друг, им се обратив на Лидија Димковска и Алеш Мустар. Бргу најдовме заеднички јазик и избравме поети и поетеси кои ги поканивме на работилницата. При изборот беше многу важно поканетите автори да ги познаваат и двата јазика – песните претставени во оваа книга се непосредно препеани од словенечки на македонски и од македонски на словенечки. Дополнителен шарм и квалитет на препевите сигурно им додава и фактот што препејувачките и препејувачите и самите се поетеси и поети и тоа што препејуваа во парови – на тој начин не влегуваа во дијалог само личности туку и поетики.

Поетската работилница Триглав-Вардар/Вардар-Триглав се одвиваше прво по е-пошта, а на 17 ноември 2017 год. се собравме во Центарот за поезија „Томаж Шаламун“ во Љубљана каде што ги дозавршивме препевите, а по работилницата следуваше поетска вечер збогатена со разговор со авторките и авторите.

Knjiga *Triglav-Vardar / Бардар-Триглав* je tako dokument nekega trenutka v slovenski in makedonski poeziji in dokument srečanja šestih pesnic in pesnikov ter dveh jezikov.

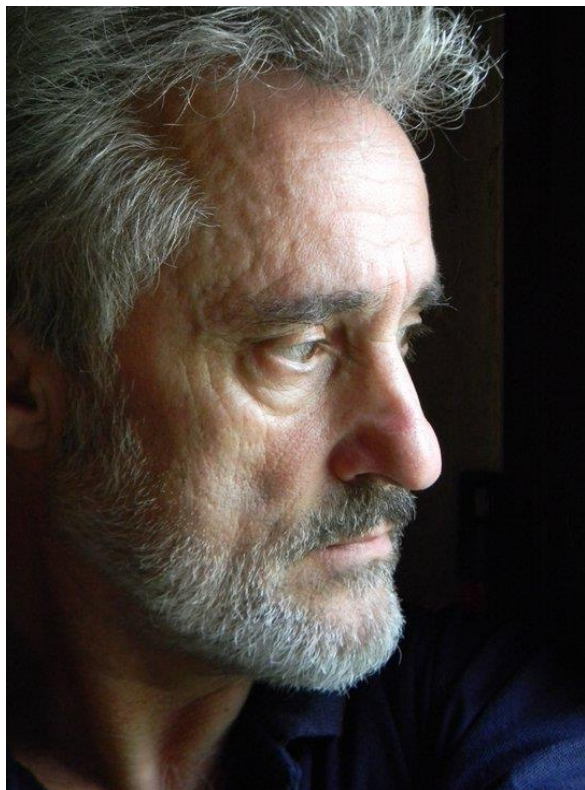
Peter Semolič

Книгата „Триглав-Вардар/Вардар-Триглав“ на тој начин е документ за еден одреден момент во словенчката и македонската поезија, како и документ за средбата на шест поетеси и поети и два јазика.

Петер Семолч

TRIGLAV-VARDAR / ТРИГЛАВ-ВАРДАР

Ivo Frbėžar / Иво Фрбежар

Ivo Frbžar (1949) je pesnik, pisatelj, slikar, grafični oblikovalec, publicist, fotograf, urednik in nekdanji založnik (založba Mondena). Študiral je primerjalno književnost in literarno teorijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani in odnose z javnostmi na Londonski LSPR. Je član DSP in Slovenskega centra PEN. Do sedaj je izdal 15 lastnih knjig, večinoma pesniških zbirk, od tega 2 v prevodu v tujini, z izborom (zborniki, antologije) pa sodeloval v sedmih. Prevodi njegovih del so v angleškem, italijanskem, španskem, francoskem, portugalskem, češkem, slovaškem, poljskem, ruskem, romunskem, makedonskem, bolgarskem, hrvaškem in srbskem jeziku, haikuji tudi v japonskem. Prevaja iz makedonščine, bolgarščine, češčine, srbsčine in hrvaščine. Prejel je več mednarodnih nagrad za poezijo in sodeloval na mnogih festivalih. Živi na Mali Ilovi Gori, kjer se zadnja leta posveča predvsem poeziji in slikanju.

Иво Фрбежар (1949) е поет, писател, сликар, графички дизајнер, публицист, фотограф, уредник и поранешен издавач на издавачката куќа „Мондена.“ Студирал компаративна книжевност и теорија на литература на Филозофскиот факултет во Љубљана и односи со јавност во Лондон на ЛСПР. Член е на Друштвото на словенечките писатели и на словенечкиот ПЕН центар. Има издадено 15 книги, повеќето поетски, од кои две се преведени на странски јазик, со избор во седум зборници и антологии. Дел од неговите песни се преведени на англиски, италијански, шпански, француски, португалски, чешки, словачки, полски, руски, романски, македонски, бугарски, хрватски и српски јазик, а хаику на јапонски јазик. Преведува од македонски, бугарски, чешки, српски и хрватски. Има добиено повеќе меѓународни награди за поезија и има учествувано на многу фестивали. Живее во Мала Илова Гора, каде што во последните години повеќе се има посветено на поезијата и сликарството.

Nisem več isti

Na daje več odseva
luč, ki jo držim
v dlaneh, niti ne odmeva
glas, ki ga nosim
v svojih strasteh.

Nisem več isti.

Nisem več isti,
oči so mi izsušili
mimoidoči, ki se vračajo
iz svojih odhodov.

Ne daje več svetlobe
ogenj, s katerim polnim
svoj dom,
ob katerem grejem
svoje telo.

Nisem več isti.

Nisem več isti,
zamenjal vas bom.

Naredil sem si svojo
tišino v svoji cerkvi.

Spim na dveh koncih.

Živim vmes.

Levim se.

Zakopal sem svoj glas
v mednožje svoje
zemlje.

Не сум повеќе истиот

Не дава повеќе отсјај
светлото, кое го држам
во дланките, ниту, пак, одекнува
гласот, кој го носам
во своите страсти.

Не сум повеќе истиот,
Не сум повеќе истиот,
очите ми ги исушија
минувачите кои се враќаат
од своите заминувања.

Нема повеќе светлина
во огнот со кој го полнам
својот дом,
од кој го стоплувам
своето тело.

Не сум повеќе истиот.

Не сум повеќе истиот,
вас ќе ве променам.

Си создадов сопствена тишина
во својата црква.

Спијам на два краја.

Живеам меѓу нив.

Се митарам.

Го закопав својот глас
во меѓуножјето
на сопствената земја.

Препев од словенечки: Драгана Евтимова

Škatla

Moj oče mi je zapustil
škatlo pesmi
Vem, da bom večen,
ker sem že od nekdaj
Pečine lomi dež
Kri je ocean
Čeprav sem se raztopil
ne bom nikoli uničen
Jutri mi je postalo včeraj
in noč je prišla podnevi
Igra svetlobe je postala
melodija domišljije
Strah nima oči,
ko zaspiš
Vloge so bile razdeljene
Luči so pogašene
Nevidni so nevidni,
potujejo po svetu
Danes sem nekaj več
Nekoč bom zapustil
svojo pisano škatlo tebi

Кутија

Татко ми ми остави
кутија со песни.
Знам дека ќе бидам вечен,
бидејќи сум веќе некогашен.
Дождот ја разбива карпата.
Крвта е океан.
Иако се растопив
никогаш нема да бидам уништен.
Утре ми стана вчера
и ноќта дојде денски.
Играта на светлината стана
мелодија на имагинацијата.
Стравот нема очи
кога заспиваш.
Улогите се поделени.
Светлата се изгаснати.
Невидливите се невидливи
патувајќи низ светот.
Денес сум нешто повеќе од вчера.
Еден ден ќе ти ја оставам тебе
мојата шарена кутија.

Препев од словенечки: Драгана Евтимова

Pod skorjo

Obrneš list

Pod skorjo vsepolno drobnih poti,

Vijuge, ovinki, hrapave poti

Od svetlorjave do temno rjave

Od teme do svetlobe

Od mogočnega hrasta do gnilobe

Mnogo let

Od rojstva do odhoda

En sam polet

Obrneš list

Pod skorjo vsepolno drobnih poti

Na mehkem mahu zaspati

V svetlobo

V trohno

Od mogočnosti

Do minevanja

V nekam

Kamor smo namenjeni od nekdanj

Под кората

Го вртиш листот.
Под кората има мноштво мали патеки.
Со кривини, свијоци, рапави патишта.
Од светло-кафени до темно-кафени.
Од темнина до светлина.
Од пресилен даб до изгниеност.
Многу години
од раѓањето до заминувањето,
чисто полетување.

Го вртиш листот.
Под кората има мноштво мали патеки.
На мекиот мов да се заспие.
Во светлината.
Во мемлата.
Од силината.
До минливоста.
На некое друго место.
Каде што сме тргнати од памтивек.

Препев од словенечки: Драгана Евтимова

Klarisa Jovanović / Клариса Јовановиќ

Klarisa Jovanović (1954) je pesnica, glasbenica, prevajalka, profesorica francoščine in primerjalne književnosti. Prevaja iz novogrščine, srbščine in hrvaščine, makedonščine, italijanščine ter iz francoščine. Objavila je dve pesniški zbirki, leta 2007 *Zgiban prek Mure*, ki je bila leta 2008 nominirana za najboljši prvenec, in leta 2013 *Kimono, na otip*. Na objavo čaka njena tretja knjiga poezije *Izgnana*. Lep del svoje ustvarjalnosti posveča otroški literaturi. Izdala je 3 knjige za otroke: *Široko morje, beli breg* (2008), *Dvanaest mesecev* (2010) in *Dobra jed se sama ponuja* (2016), od leta 1993 pa v mladinski reviji *Galeb* objavlja besedila z domoznanskimi in jezikovnimi vsebinami. Kot glasbenica z bogato diskografijo se posveča zlasti interpretiranju uglasbene poezije in reinterpretiranju ljudskih pesmi. Za svoje prevajalsko delo je leta 2004 prejela nagrado Društva grških književnih prevajalcev.

Клариса Јовановиќ (1954) е поетеса, музичар, преведувач, професор по француски јазик и компаративистика. Преведува од новогрчки, српски, хрватски, македонски, италијански и француски јазик. Објавила две збирки поезија, во 2007 г. збирката *Zgiban prek Mure* (Свиткан преку Мура) којашто во 2008 г. е номинирана за најдобра дебитантска книга поезија, а во 2013 г. *Kimono, na otip* (*Кимоно, на допир*). На објава чека нејзината трета книга поезија *Izgnana* (*Прогонета*). Дел од своето литературно творештво го посветува на детската литература. Објавила три книги за деца: *Široko morje, beli breg* (Широко море, бел брег; 2008), *Dvanaest mesecev* (Дванаесет месеци, 2010) и *Dobra jed se sama ponuja* (Доброто јадење само се нуди, 2016), а од 1993 г. во списанието за млади *Galeb* (*Галеб*) објавува текстови со етнографска содржина и теми за јазикот. Како музичар со богата дискографија се посветува пред сè на интерпретација на поезија пропратена со музика и на реинтерпретација на народните песни. За своето преведувачко творештво, во 2004 г. ја доби наградата на Друштвото на грчките литературни преведувачи.

Izgnana **(odlomek)**

I.

Izgnala sem se iz očetove hiše.
Stala sem sredi nje, kot bi stala sredi
zemlje. Čutila sem, kako grmi v njeni
notranjosti, viharji so jo razdirali, lesene
ure so urno premikale svoje kazalce, in
vendar se je čas v njej komaj premikal.
Stala sem sredi nje in srkala njene vonje:
sesirjeno mleko, ovčja koža na žgočem
soncu, dim, ki je polegal po suhi zemlji.
Glasovi so žebrale poganske molitve in
z njimi zastirali okna, vrata so ječala pod
udarci. Ob ognjišču so posedale sojenice
in s prstom kazale vame: ti, ti, ti

Прогонета (извадок)

I

Се прогонив од куќата на татко ми.
Стоев среде неа како да стојам среде земја.
Чувствував како татни во нејзината внатрешност,
бурите ја разоруваа, дрвените часовници
наврапито ги придвижуваа стрелките,
а времето, сепак, во неа одвај се движеше.
Стоев среде неа и ги вдишував нејзините миризби:
засиреното млеко, овчата кожа на жешкото сонце,
чадот што налегнуваше врз сувата почва.
Гласовите мрморea пагански молитви
и со нив ги покриваа прозорците, вратата
јачеше од ударите. Крај огништето
седеа наречниците и со прстот покажуваа во мене: ти, ти, ти

Препев од словенечки: Соња Цекова Стојаноска

II.

So posedale in s prstom kazale vame.
In meni je bilo tuje in obenem toplo pri
srcu. V kotlih je venomer brbotalo, ovce
so se same ponujale v zakol. V zakol.
Škarje so kar same, žk žk žk, strigle
ovčje kodre, ovce so se, obnorele od
strahu pred kovinskimi rezili, zaletavale
v moška bedra, v primež moških stegen.
Beeee, beeeee, beeee, je rezalo v
polmrak, beeee, beeeee, beeeee,
je rezalo, je hlipalo, je hlipalo,
je rezalo, je hlipalo, je hlipalo,
žk beee, žk beeee, žk beeee

(Govorijo škarje:

Ja, tako smo delale, tako, kot
so nas gnale njih roke, njih roke
pa so gnali ukazi, ki jih ženejo
od začetka časov, brez milosti:
žk, odrežemo, žk, pade koder,
žk in nit se skrotoviči, žk in vrv
pade, kot bi bila iz svinca, žk in
popkavnica obvisi kot črevo v
ženskih rokah, žk, obvisi v ženskih
rokah in se razcveti: popek sveta.
Me pa še naprej klestim, klestim
njegove brste, klestim njegovo
listje: kdor preživi, se okrepi.)

II

Седеа и со прстот покажуваа во мене.
И мене ми беше туго и наедно топло во срцето.
Во котлите секогаш клокотеше,
овците самите се нудеа за колење. За колење.
Ножиците сами, штрак-штрак, го стрижеа
овчото руно, овците, излудени од страв
од металните сечила, се туркаа
во машките бедра, во менгемето на машките бутови.
Беее, бееее, беее, ја сечеше
полутемнината, беее, бееее, бееее,
сечеше, липаше, липаше,
сечеше, липаше, липаше,
штрак беее, штрак беее, штрак беее

(Зборуваат ножиците:

Да, така работевме, така како што нè тераа
нивните раце, а нивните раце
ги придвижуваа наредбите што ги силат
од почетокот на времињата, без милост:штрак, сечеме, штрак,
паѓа руно,
штрак и крајот се замрсува, штрак и јајето
паѓа како да е од олово, штрак и
папочната врвка виснува како црево во
женските раце, штрак, виснува во женските
раце и расцутува: папокот на светот.
А ние и понатаму ги кастриме, ги кастриме
неговите пупки, ги кастриме неговите
лисја: кој ќе преживее, посилен ќе биде.)

Препев од словенчки: Соња Цекова Стојаноска

III.

Je rezalo v polmrak in jaz,
pogreznjena vanj do pasu, se
nisem mogla premakniti in ne
krikniti. In vendar sem bila na
varnem. Iz opečnatih sten je vel
vonj po blatu, strjenem na sončni
pripeki. Videla sem oznojena moška
telesa, ki so se sklanjala nadenj,
ki so ga gnetla z rokami in nogami,
ki so dihala vanj. Bila sem na varnem.
Videla sem jih, strice in bratrance,
žive in zdavnaj pokojne, nešteto kolen
naprej in nazaj, kako me ščitijo.
Kajti: dokler bom v njihovi hiši,
mi nihče ne bo skrivil lasu na glavi.

Ш

Сечеше во полутемнината и јас,
пропадната во неа до половината, не
можев ни да мрднам ни да викнам.
А сепак бев на сигурно. Од сидовите од тула
се ширеше миризба на кал, стврдната на сончевата
жега. Видов испотени машки
тела што се наведнуваа над неа,
гнетејќи ја со рацете и нозете,
дишејќи во неа. Бев на сигурно.
Ги видов чичковците и братучедите,
живите и одамна починатите, безброј колена
претходни и следни, како ме штитат.
Бидејќи: додека сум во нивната куќа,
нема да ми фали ни влакно на главата.

Препев од словенечки: Соња Цекова Стојаноска

Aleš Mustar / Алев Мустар

Aleš Mustar (1968) je pesnik in prevajalec, ki opravlja svobodni poklic. Diplomiral je iz angleščine in pedagogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani in doktoriral iz romunske književnosti na Univerzi v Bukarešti. Poleg številnih prevodov iz romunščine, prevaja tudi makedonsko književnost. Velja omeniti izbor dram vileniškega nagrajenca Gorana Stefanovskega, romana *Pogovor s Spinozo* Goceja Smilevskega, *Hrapeško* Ermisa Lafazanovskega, zbirko kratkih zgodb *Moj mož* Rumene Bužarovske in malodane vso prozo in poezijo Lidije Dimkovske. Pri LUD Literatura je leta 2005 izdal pesniški prvenec (*U*)*sodno tolmačenje*, ki je bil nominiran za pesniški prvenec leta, leta 2017 pa mu je pri Centru za slovensko književnost izšla druga pesniška zbirka *Srednja leta*.

Алеш Мустар (1968) е поет и преведувач, слободен уметник. Дипломирал англиски јазик и педагогија на универзитетот во Љубљана, а докторирал од областа на романската драматургија на универзитетот во Букурешт, Романија. Покрај бројни преводи од романски на словенечки јазик, преведува и македонска книжевност. Треба да се спомне изборот драми од Горан Стефановски, романите Разговор со Спиноза од Гоце Смилевски и Храпешко од Ермис Лафазановски, збирката куси раскази Мојот маж од Румена Бужаровска како и повеќе прозни и поетски книги од Лидија Димковска. Неговата поетска збирка „Суд(бин)ско толкување“ излезе во 2005 год. во ЛУД Литература и беше номинирана за најдобра дебитантска поетска збирка, а неговата втора поетска збирка „Средни години“ излезе во 2017 год. при Центарот за словенечка книжевност во Љубљана.

Cunami?

Za Teru Hisa (20. 4. 2011–10. 9. 2011)

Po dolgem času mi japonski prijatelj odgovori na elektronsko
sporočilo.

Zadeva: Re: Kako si? Kako ste?

Zapoznel odgovor je kratek in jedrnat.

Poleg rojstnega datuma njegovega drugorojenca je nedvoumno
zapisan tudi datum smrti.

Cunami? pomislim in

okrog mojega srca se začnejo ovijati trakovi s posnetki televizijskih
kamer,

ki so beležile naravno katastrofo.

V množici porušenih hiš, avtomobilov, trupel odraslih, dreves,
ki jih nosi deroča voda, iščem drobno telesce,
a ga ne najdem.

Sevanje? pomislim, ko s cmokom v grlu
usmerim pogled proti besedam v naslednjem odstavku.

Ne, kirurškemu nožu, ki je skušal rešiti njegovo drobno srce, je
spodletelo.

Cmok v grlu postaja balvan in ob misli, da bo treba odgovoriti,
me spreletava srh.

Refluksni ezofagitis

mi še nikoli ni tako nagajal.

Le kako so ga pokopali?

Pri nas so včasih otroke pokopavali v belih krstah,
zdaj malodane vsi končajo kot črn pepel.

Re: Re:

Ne najdem besed.

Huje je kot posedati pred nepopisanim listom papirja
in biti boj z navdihom.

Pesnik v meni kot pravi veliki brat prepoveduje vsak klišejski stavek.

Цунами?

За Теру Хуса (20.4.2011 – 10.9.2011)

По долго време мојот пријател од Јапонија
ми одговара на електронска порака.
Предмет: Re. Како си? Како сте?
Задоцнетиот одговор е кус и збиен.
Крај датумот на раѓање на неговиот втор син
недвосмислено е напишан и датумот на смртта.
Цунами? помислувам и срцето
ми го обвиваат лентите со снимки од телевизиските камери
што ја констатираа природната катастрофа.
Среде разурнатите куќи, автомобилите, лешевите на возрасните,
дрвјата што носат се пред себе,
барам мало телце,
но не можам да го најдам.
Зрачење?, помислувам кога со кнедла во грлото
го насочувам погледот кон зборовите во наредниот ред.
Не, просто не му успеало на хируршкиот нож
кој се обидува да го спаси неговото мало срце.
Кнедлата во грлото се претвора во камен
и при помислата дека треба да одговорам,
ме полазуваат морници.
Рефлуксниот езофагитис
никогаш толку не ми додевал.
Како ли го закопале?
Кај нас порано децата ги закопуваа во бели ковчези,
а сега речиси сите завршуваат како црна пепел.
Re.Re.
Останувам без збор.
Потешко е одошто кога седиш пред бел лист хартија
и биеш битка со инспирацијата.
Поетот во мене ко вистински голем брат

Na Pediatrični kliniki v Ljubljani novinarji zganjajo kraval zaradi
nekega

izraelskega srčnega kirurga,

zaradi višine honorarjev, lastnih interesov ...

Kako boren je včasih besedni zaklad novinarjev,

nedvomno pa si zaslužijo oskarja za izvrstno filmsko igro.

Žal bodo starši obolelih otrok za vedno ostali samo naturščiki.

Kot pesnik obmolknem,

kot človek onemim.

Hudič naj vzame (avto)poetiko!

I am so sorry, îmi pare râu,

Toshi, res mi je žal.

Moje iskreno sožalje, iskreno, iskreno, iskreno ...

Tudi iskrenost je eno od meril

za vrednotenje poezije.

ми ја забранува секоја клишејска реченица.

На Педијатриската клиника во Љубљана новинарите креваат
врева

заради некој израелски кардиохирург,

заради висината на хонорарите, личните интереси...

Колку оскуден е понекогаш фондот на зборови на новинарите,
ама сигурно заслужуваат Оскар за одлична филмска глума.

За жал родителите на болните деца засекогаш ќе останат само
натуршчици.

Како поет замолчувам,

како човек онемувам.

Ѓавол да ја земе (авто)поетиката!

I am so sorry, îmi pare rău,

Тоши, навистина ми е жал.

Моето искрено, искрено, искрено сочувство....

И искреноста е еден од критериумите

при вреднувањето на поезијата.

Препев од словенечки: Лидија Димковска

Rekviem za Ajlana Kurdija

Z možgani, prenatrpanimi
s šolsko učno snovjo
namesto etike,
je v mojem varnem naročju
Ema še za eno noč zatisnila oči.
Tudi ti, dragi Ajlan, si jih zatisnil,
ti za vekomaj,
v objemu hladne vode.
Sam samcat si za vedno zaspal na obali Egejskega morja,
v katerem se vsako leto okopa preveč evropskih turistov,
ki ob vrnitvi domov pred vsiljivci za seboj vsakič dvakrat zaklenejo
vrata.

Naj ti bo lahek pesek, Ajlan,
zdaj lahko mirno gradiš gradove v oblakih.
Naj te varujejo Bog, Alah,
Krišna, Višnu, Šiva.
Vest o tvoji smrti je preplavila svet,
družbena omrežja,
rumene, rdeče in črne časopise.
Milijon ljudi je všečkalo tvojo smrt na Facebooku.
Ajlan, varuhi meja ne prebirajo
ne svetih knjig ne leposlovja,
ne Ezopovih basni in ne Andersenovih pravljic,
samo zakone, hladnejše od vode, ki te je naplavila.
Zato naj te angel varuh pospremi v večnost.
Spi, dragi Ajlan,
počivaj v miru,
naj tvoja smrt trka na vest togih birokratov,
naj suši roke tistim, ki nad tvojimi vrstniki uporabljajo solzivec,
naj se zatika v grlih politikov med delovnimi večerjami.

Реквием за Ајлан Курди

Со мозокот преполн
со училишна материја
наместо со етика,
во мојата безбедна преградка
Ема уште една ноќ ги затвори очињата.
И ти драг Ајлан, ги затвори,
но засекогаш,
во преградката на студената вода.
Сам-самичок засекогаш заспа на брегот на Егејското Море
во кое секое лето се капат и премногу европски туристи
кои на враќање дома
зад себе двапати ја заклучуваат вратата пред натрапниците.
Лесен да ти е песокот, Ајлан,
сега можеш мирно да градиш замоци во облаците.
Нека те чуваат Бог, Алах,
Кришна, Вишну, Шива.
Веста за твојата смрт го преплави светот,
социјалните мрежи,
жолтиот, црвениот и црниот печат.
Милион луѓе ја лајкаше твојата смрт на Фејсбук.
Ајлан, граничните чувари не читаат
ни свети книги ни белетристика,
ни басни од Езоп ни приказни од Андерсен,
само закони, постудени од водата што те исфрли на брегот.
Затоа ангелот чувар нека те придружува во вечноста.
Спиј, драг Ајлан,
почивај во мир.
Твојата смрт нека им ги исуши рацете на оние
кои над твоите врсници користат солзавец,

Spi, dragi Ajlan,
pogumnih so nebesa,
jaz pa bom pogoltnil cmok v grlu
in Emi za lahko noč prebral Deklico z vžigalicami.

нека им се заглави во грлата на политичарите среде деловните
вечери
и нека тропа врз совеста на ригидните бирократи!

Препев од словенечки: Лидија Димковска

ВАРДАР-ТРИГЛАВ / VARDAR-TRIGLAV

*Соња Цекова Стојаноска / Sonja Sekova
Stojanoska*

Соња Цекова Стојаноска (1977) е поетеса, преведувач и музичар. На Филозофскиот факултет во Љубљана студирала хрватски, српски, македонски и бугарски јазик со литература (од и на тие јазици и преведува) и социологија на култура. Вработена е како преведувач и постојан судски толкувач. Во 2013 г. во Скопје добила награда за најдобар научен прилог на Симпозиумот за ароманската култура. Пишува на македонски и словенечки. Освен поезија пишува и раскази, а твори и за деца. Објавува во бројни литературни списанија во Македонија, Словенија, БиХ, Србија и Хрватска, а објавена е и во *Антологијата на современата имигрантска и малцинска книжевност*, којашто во 2014 г. излезе при Друштвото на словенечките писатели, и во некои други зборници и антологии, издадени во Македонија и Словенија. Редовен гостин е на домашните и меѓународните фестивали по литература.

Sonja Cekova Stojanoska (1977) je pesnica, prevajalka in glasbenica. Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je študirala hrvaščino, srbščino, makedonščino in bolgarščino s književnostmi (iz in v te jezike tudi prevaja) ter sociologijo kulture. Zaposlena je kot prevajalka in sodna tolmačka. Leta 2013 je v Skopju prejela nagrado za najboljši znanstveni prispevek na Simpoziju o aromanski kulturi. Piše v makedonščini in v slovenščini, poleg poezije je avtorica nekaj kratkih zgodb, ustvarja pa tudi za otroke. Dela je objavila tudi v številnih literarnih revijah v Makedoniji, Sloveniji, BiH, Srbiji in na Hrvaškem, uvrščena je bila v *Antologijo sodobne priseljenske in manjšinske književnosti*, ki je leta 2014 izšla pri Društvu slovenskih pisateljev, ter v nekaj drugih zbornikih in antologijah, ki so bile izdane v Makedoniji in Sloveniji. Je gostja domačih in mednarodnih literarnih festivalov.

Не сакам камбани

Брзајќи низ секојдневието
ги поместуваме сопствените граници,
околу нас се создава магла од луѓе,
а хиените секогаш се гладни,
гребат, се тепаат и вадат очи
штом ќе им замириса на месо,
ја цвакаат конкуренцијата
за да го задоволат сопственото его.

Тркалото се врти, велат,
и старата камбана пак го отчукува времето,
иако сите користат мобилен телефон.

Не ги мразам камбаните, не,
но тие нека чекаат во далечната иднина;
не мора да запре времето,
сакам само свежиот воздух
да ми ги наполни сите клетки на телово –
без грижа на совест
да ме погали убавината
на искреното чувство
што некој одамна го натерал в кош.

И не сакам да ме ограничува фактот
што понекогаш мобилниот телефон
може и намерно да ми е исклучен.

Ne maram zvonov

Medtem ko hitimo po vsakdanjosti,
premikamo svoje meje,
okoli nas se gnetejo ljudje kot megla,
hijene pa so ves čas lačne,
praskajo, se spopadajo in druga drugi iztikajo oči,
brž ko jim kaj zadiši po mesu,
in mrcvarijo tekmece,
zato da potešijo lasten ego.

Kolo se vrti, pravijo,
in stari zvon spet odšteva čas,
čeprav vsi uporabljamo mobilne telefone.

Ne sovražim zvonov, ne,
in vendar naj počakajo v daljni prihodnosti;
saj ni treba, da se ustavi čas,
želim si samo svežega zraka,
ki mi bo napolnil vse celice telesa –
da bi me, ne da bi si kaj očitala,
pobožala lepota
iskrenega čustva,
ki ga je nekdo
že zdavnaj potisnil v kot.

In nočem, da me omejuje dejstvo,
da lahko včasih mobilni telefon
celo nalašč izklopim.

Iz makedonščine prevedla Klarisa Jovanović

Плодородна почва

Паметиш?

Тогаш често ме сечеше со тишината,
можеби дури и ме мразеше,
но цело време не сакав да си признаам –
можеби верував во нешто непостоечко.

Со годините ми се создадоа
длабоки брчки на душата
и во еден миг ти навистина ме замрази.
Знам, дуваа ветрови студни,
излезени низ забите на бездушниците,
а ние не бевме доволно облечени
за такви невремиња.
Телата што требаше да ни живеат
зажилени во плодородна почва
почнаа да лебдат.

Децата почнаа да ни се губат во виулици,
едно по едно,
додека не престанавме да ги броиме.

Но, не беше тоа омраза,
беше немоќ на две души.
Помина најлошото и тие две души
почнаа да се издигнуваат
од пеплиштето на нереализираните планови.

Сега веќе се гледаат првите зелени пупки,
едната веќе окитена со цветче,
ете наскоро уште две-три,

Rodovitna zemlja

Se spomniš?

Takrat si pogosto rezal vame s tišino,
morda si me celo sovražil,
toda nikoli si tega nisem hotela priznati –
morda sem verjela v nekaj, kar ne obstaja.

Z leti so se mi naredile
globoke gube na duši
in v nekem trenutku si me zares zasovražil.
Vem, pihali so ledeni vetrovi,
ki so uhajali izmed zob brezdušnežev,
midva pa nisva bila dovolj oblečena
za takšna neurja.
Telesi, ki bi morali živeti,
zakoreninjeni v rodovitni zemlji,
sta začeli lebdeti.

Najini otroci so začeli izginevati v sunkih vetra,
drug za drugim,
dokler jih nisva nehala preštovati.

Toda to ni bilo sovraštvo,
bila je nemoč dveh duš.
Minilo je najhuje in duši
sta začeli vstajati
iz pepela neuresničenih načrtov.

Zdaj se že kažejo prvi zeleni popki,
enega že krasi cvet,
še malo pa bosta tukaj dva, trije

и градината пак убавина ќе ни биде –
верувај ми, те молам –
почвата ни е плодна.

in najin vrt bo spet prelep,
verjemi mi, prosim te:
najina zemlja je rodovitna.

Iz makedonščine prevedla Klarisa Jovanović

Лидија Димковска / Lidija Dimkovska

Foto © Tihomir Pinter

Лидија Димковска (1971) е поетеса, писателка и преведувачка од словенечки и романски јазик на македонски. Дипломирала на Катедрата за Општа и компаративна книжевност на Филолошкиот факултет во Скопје, а докторирала на Универзитетот во Букурешт, Романија од областа на романската литература. Од 2001 год. живее во Љубљана. Објавила шест поетски збирки и три романи, уредила повеќе антологии, нејзините дела се преведени на бројни јазици. Добитничка е на повеќе македонски и меѓународни награди меѓу кои на македонската награда за најдобра дебитантска поетска збирка, на македонската награда за најдобра прозна книга на годината, на романските награди Пoesis и Тудор Агреси, на германската награда Хуберт Бурда, на наградата на Европската Унија за литература како и на европската награда за поезија Петру Крду. Од 2016 год. е претседател на меѓународното жири за книжевната награда Виленица.

Lidija Dimkovska (1971) je pesnica, pisateljica in prevajalka slovenske in romunske književnosti v makedonski jezik. Končala je študij primerjalne književnosti v Skopju in doktorirala iz romunske književnosti na Univerzi v Bukarešti. Od leta 2001 živi v Ljubljani. Objavila je šest pesniških zbirk in tri romane, uredila več antologij, njena dela pa so prevedena v številne tuje jezike. Prejela je vrsto makedonskih in tujih nagrad, med njimi makedonsko nagrado za najboljši pesniški prvenec, makedonski nagradi za najboljšo prozno knjigo leta, romunski nagradi za poezijo Poesis in Tudor Arghezi, nemško nagrado za poezijo Hubert Burda, nagrado Evropske Unije za književnost za roman *Rezervno življenje* ter Evropsko nagrado za poezijo Petru Krdu. Od leta 2016 je predsednica mednarodne žirije za literarno nagrado Vilenica.

Ванзејски диптих

Секако дека можам да ви раскажам што рече тогаш Ајхман
оти со свои уши чув, а кога некој зборува за храна
помнам сè, до збор. Велат – професионална деформација,
иако од готвачка во кујна станав домаќинка што служи кафе на
високи гости.

И сега го гледам како го напна телото, внимавајќи
столот да не закрцка силно, а тогаш обично крцка и посилено,
измери со раката дали има две педи од шолјата со кафе
до работ на масата, а ги измери со поглед и останатите
и дури ја ставав и последната шолја на масата,
рече: „Господа, можеби ќе звучам банално,
но изутринава дури појадував путер и џем, всушност, сфатив
што е Евреинот за нашиот Рајх. Евреинот е, господа, сочинение
од празни калории“,
рече, и се налакти помеѓу кафето и работ на трпезариската маса
со поглед на Großer Wannsee,
читливо дополнувајќи го протоколот од 20 јануари '42,
„како чипс е“, рече, „како американски хамбургер или чоколада,
ни ја полни нацијата со масти погубни за нашите сини вени,
ист и во Полска или Албанија, милионски или избројан на прсти,
волк е во јагнешка кожа што му ја мати водата на нашиот свет
пастир“.

И додека главите наоколу кимаа божем гатачки на талог од кафе,
Ајхман со везени букви се потпиша под масовното гробје на
Европа,
стоев на прагот и со спуштени клепки ги следев мевовите на
присутните,
спокојно си дишеа под салото – жива мера на животот,
само неговата става беше ковчеста, лицето во глазура од лед
немаше ни крв ни совест. „Кој може да сака ваков човек“, си
реков

Wannseejski diptih

Seveda vam lahko povem, kaj je takrat rekel Eichmann,
saj sem to slišala na lastna ušesa. Kadar kdo govori o hrani,
si zapomnim vse do zadnje besedice. Pravijo, da je to poklicna
deformacija,
čeprav sem iz kuharice postala gospodinja, ki je stregla kavo visokim
gostom.

Še zdaj ga vidim, kako je napel svoje telo,
ko je pazil, da stol ne bi močno zaškripal, čeprav takrat rado še bolj
zaškripa.

Z roko je premeril, ali sta od skodelice kave do roba mize dve pedi,
in s pogledom premeril še ostale.

Ko sem na mizo postavljala še zadnjo skodelico kave,
je rekel: »Morda vam bo to zvenelo banalno,
toda ko sem zjutraj zajtrkoval maslo in marmelado, sem šele doumel,
kaj Jud pomeni za naš Rajh. Gospodje, Jud je stvaritev iz praznih
kalorij,«

je dodal in lakte položil med kavo in rob jedilniške mize,
s pogledom na Grosser Wannsee,
in čitljivo dopolnil Protokol z dne 20. januarja 1942.

»Kot čips je«, je rekel, »kot ameriški hamburger ali čokolada,
naš narod polni z maščobami, škodljivimi za naše modre žile,
enak je na Poljskem ali v Albaniji, milijonski ali pa preštet na prste,
volk v jagnječji koži je, ki kali vodo našega svetega pastirja.«
In ko glave okrog njega prikimavajo, kot prerokovalke iz kave,
se Eichmann s pisanimi črkami podpiše pod masovno grobišče
Evrope.

Stala sem na pragu in s povešenimi očmi sledila trebuhom prisotnih,
ki so mirno dihali pod salom – živa teža življenja,
samo njegova postava je bila koščena, v obrazu kot glazuri iz leda
ni bilo ne krvi ne vesti. »Kdo bi lahko imel rad takšnega človeka?«

триејќи си ги рацете од престилката, а не можев да ги избришам,
„ах, да знаеш што се прави таму“, ми шепна во кујната
снабдувачот на вилата,
„таму“, рече, со прст насочен кон пеколот, „таму се сите тие
Евреи
– ребра покриени со партали во риги, таму е некрополата на
светот.
И никој нема да се врати, во животот не, дури и да наполни 100
години“.

Наполнив 100 години. Ближните ми подарија телескоп
за да можам свездите да ги доближам до себе, а себе до свездите.
Утредента по прославата му реков на најстариот правнук
да ме одвезе во Ванзе. Во уличката тој почна да се смее. „Гледај“,
рече,
„на портата пишува *Затворај врата. Опасност од диви свињи*“.
Но тоа беше друга вила, таму живееше младич со црвена коса
кој ненадејно исчезна во ноќта пред конференцијата.
Кога стигнавме, наоколу мирисаше на печена риба и колбаси.
Езерото ги заробуваше стаклата на прозорците во огледала.
Вљубени адолесценти им фрлаа трошки на патките. Водата
одекнуваше како шлаканица. Двајца рабини заминуваа со детски
колички.

Резето на портата тракаше божем фотоапарат.
Мојот правнук ми ја провлече количката нечујно
среде рачките за туширање закачени на сидовите. Се сепна.
„Слушалки на совеста“, му шепнав. „Почуј на кој начин светот го
допре дното.
Во ‘42-та неповратно се урна сè што Бог создал.
А јас бев тука. Домаќинка на конференцијата на злото. Им
служев кафе
на оние што му служеа на ѓаволот. Во кујната се вцарив во
талогот на Ајхман

sem si rekla, ko sem si roke brisala ob predpasnik, a si jih nisem
mogla obrisati.
»Oh, ko bi vedela, kaj se tam dogaja,« mi je v kuhinji prišepnil
oskrbnik vile,
»tam,« je rekel, s prstom, usmerjenim proti peklu, »tam so vsi Judje
– sama rebra so jih, prekrita s progastimi capami, tam je nekropola
sveta.
In nihče se ne bo vrnil za časa življenja, četudi bi jih doživel sto.«

Dočakala sem sto let. Bližnji so mi podarili teleskop,
da bi si lahko približala zvezde,
sebe pa zvezdam.

Dan po praznovanju sem najstarejšega pravnuka prosila,
naj me odpelje v Wannsee. Na ulici je prasnil v smeh. »Glej,«
je rekel,
»na vhodnih vratih piše *Zapiraj vrata. Nevarnost divjih svinj.*«
Toda to je bila druga vila, v njej je živel mladenič z rdečimi lasmi,
ki je v noči pred konferenco nenadoma izginil.
Ko sva prišla, je naokoli dišalo po pečeni ribi in klobasah.
Jezero je šipe na oknih zasušnjevalo v ogledala.
Zaljubljena mladostnika sta racam metala drobtine. Voda je odmevala
kot zaušnica. Dva rabina sta odhajala z otroškima vozičkoma.
Kljuka na vratih je klikala kot fotoaparatus.
Moj pravnuk je neslišno potisnil voziček
med ročkami za tuš, ki so visele s sten. Zmrazilo ga je.
»Slušalke vesti,« sem mu zašepetala. »Poslušaj, kako je svet dosegel
dno.

Leta '42 se je upepelilo vse, kar je Bog ustvaril.
In jaz sem bila tukaj. Gospodinja na konferenci zla. Kavno sem stregla
tistim,
ki so stregli hudiču. V kuhinji sem se zazrla v Eichmannovo
kavno usedlino in veš, kaj sem videla, sinko?

и знаеш ли што видов, сине? Збор со бели букви. ENDE среде
црнилото.

Крај на светот што остана непризнат. А со толку поднаслови“.
Таа ноќ воопшто не се вратив дома. Ме совлада плачот
во првата заветрина недалеку од вилата. Кога заминав не мислев
повеќе да се вратам.

Сакав само да раѓам, да ѝ дадам на Германија поинакви деца,
да ја намалам човечката совест со ангели на животот, не на
смртта.

Денес моите правнуци најмногу од сè сакаат чипс,
американски хамбургери и чоколади. Не им бранам.
Секогаш им се брза кога започнувам со реченицата „Кога бев
млада...“

Во Ванзе одат на излет со чамци и лименки пиво. Не стапнуваат
во вилата.

Само оддалеку, божем се сетиле на нешто, ќе извикаат:
„Гледајте, она е вилата кај што прабаба ни им варела кафе на
нацистите!“

И сите зачудено ќе погледнат.

„А се сеќава ли таа сè уште што се случувало таму?“

„Да. Има сто години и не знае веќе каде е и не ги помни нашите
имиња,

но на Ванзе се сеќава. До ситница.

Понекогаш не ни е јасно кого туркаме во количката
– прабаба ни или историјата.“

Besedo z belimi črkami. ENDE sredi črnila.
Konec sveta, ki je ostal nepriznan. A s toliko podnaslovi.«
Tiste noči se sploh nisem vrnila domov. V prvem zavetju,
ki sem ga našla nedaleč od vile, me je premagal jok.
Ko sem odhajala, se nisem več nameravala vrniti.
Želela sem si samo rojevati, da bi Nemčiji dala drugačne otroke,
da bi z angeli življenja, ne smrti, zmanjšala človeško vest.
Danes imajo moji pravnuki najraje čips,
ameriške hamburgerje in čokolado. Tega jim ne branim.
Vsakič, ko začnem stavek: »Ko sem bila jaz mlada ... «, se jim nekam
mudi.
V Wannsee hodijo na izlete s čolni in pločevinkami piva. Ne vstopajo
v vilo.
Samo od daleč, kot bi se nečesa spomnili, zavpijejo:
»Glej, to je vila, v kateri je prababica kuhala kavo nacistom!«
In vsi začudeno gledajo.
»Se še spominja, kaj se je tam dogajalo?«
»Ja. Sto jih že ima in ne ve več, kje je, tudi naših imen se ne spominja
več,
Wannseeja pa se spominja. Do potankosti.
Včasih nam ni jasno, koga potiskamo v vozičku,
– prababico ali zgodovino.«

Iz makedonščine prevedel Aleš Mustar

Драгана Евтимова / Dragana Evtimova

Драгана Евтимова (1984) е поетеса и писателка. Дипломирала македонска литература, јужнословенска книжевност и словенечки јазик на Универзитетот Св. Кирил и Методиј на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје. Има објавено три поетски книги и епистоларниот роман „Се гледаме наскоро. Е.“, заедно со Владимир Лукаш. Нејзините песни се преведени на бројни јазици (словачки, романски, украински, кинески и др.), а застапена е во повеќе Антологии на македонската современа поезија, кои се објавени во Македонија, Србија, Slovenija, Босна и Херцеговина, Словачка, Украина. Има учествувало на бројни книжевни настани и различни гостувања во Македонија и странство. Во Приштина на поетскиот фестивал „Ditet e Naimit“ ја освои наградата за најдобра поетска книга преведена на албански јазик меѓу два фестивали.

Dragana Evtimova (1984) je pesnica in pisateljica. Diplomirala je iz makedonske literature, južnoslovanskih književnosti in slovenskega jezika na Univerzi Sv. Cirila in Metoda in na Filozofski fakulteti Blaže Koneski v Skopju. Objavila je tri pesniške zbirke in skupaj z Vladimирjem Lukašem pisemski/epistolarni roman *Kmalu se vidimo*. Njene pesmi so prevedene v številne tuje jezike, zastopana je tudi v več antologijah makedonske sodobne poezije, ki so izšle v Makedoniji, Srbiji, Sloveniji, Bosni in Hercegovini, na Slovaškem, v Romuniji, Ukrajini in na Kitajskem. Sodelovala je na številnih književnih prireditvah in rezidenčnih gostovanjih v Makedoniji in tujini. V Prištini je na pesniški prireditvi Ditet E Naimit prejela nagrado za najboljšo zbirko prevedeno v albanščino med dvema festivaloma.

Идентитетот на буквата Д

Со крупни чекори се преселувам во сопствениот
идентитет.

Ги сошивам спомените.

Во износени, парталави мисли.

Со ветви алишта и рапава кожа на рацете.

Со пожолтени корици на книги што оддамна никој не ги чита.

И фотографии грубо залепени на тапетите на сидот во мојата
соба.

Пребледени чекори од пречести заминувања.

Зборови полни со задоцнети значења.

И како да си спокоен кога некој флертува со твојата интимност?

Премногу е недоволно ...

Identiteta črke D

Z velikimi koraki se selim v svojo istovetnost.

Omenila bom.

Z napihnjenimi, razcapanimi mislimi.

Z obljubami tujca in hrapavo kožo na rokah.

S porumenelimi platnicami knjig, ki jih že dolgo nihče ne bere.

In slabo zalepljenimi fotografijami na tapetah na zidu moje sobe.

Obledelih korakov pogostih odhodov.

Besedami polnimi zapoznelih pomenov.

In kako potem biti spokojen, ko se nekdo spogleduje s tvojo intimo.

Preveč in neprijetno ...

Iz makedonščine prevedel Ivo Frbžar

Живот со ограничена употреба

Луѓето го заградуваат просторот околу себе,
сидаат сидови и огради, измислуваат граници,
а животот има ограничена употреба.

Има денови кога старите часовници
ги отчукуваат нашите животи
закачени на сидовите
над нашите глави.

Има денови
кога болката се претвора во тага,
а тагата во осаменост.
Кога ќе се испразнат зборовите,
останува молкот.

Има денови
кога на прашината во библиотеките,
стојат старите ракописи.
Низ зборовите на тие редови,
никогаш нема точки.

Има денови
кога бучавата во нашите души
е погласна од тишината на денот.
Џагорот од толпата е часовник
што отчукува со ограничена употреба
на батеријата.

Има осамени очи
што бараат засолниште

Življenje z omejenim rokom uporabe

Ljudje ograjuje prostor okoli sebe,
zidajo zidove in postavljajo ograje, izmišljajo si meje,
ampak, življenje ima omejen vek.

So dnevi, ko stare ure
odštevajo dneve naših življenj
pripetih na zidove
nad našimi glavami.

So dnevi,
ko se bolečina spremeni v žalost
in žalost v samoto.
Ko so besede prazne,
ko ostane le tišina.

So dnevi,
ko se na starih rokopisih v knjižnicah
nabira prah
in za besedami v vrsticah
nikoli ne stoji pika.

So dnevi,
ko postane hrup v naših dušah
glasnejši od tihega dneva.
Hrup bitja je hrup ure,
ki bije z omejenim rokom
uporabnosti baterije.

Osamljene oči
iščejo svoje zatočišče.

Iz makedonščine prevedel Ivo Frbžar

Луѓето имаат време само за своите соништа

Некој ненадејно ни се приближува
и полека ја отвара вратата од нашата душа.

одиме
доаѓаме
повторно заминуваме
и исто толку пати се враќаме.

Ljudje imajo čas le še za svoje sanje

Nekdo se nam nenadejano približa
in počasi odpira vrata naše duše.

gremo
prihajamo
spet odhajamo,
in hkrati se vračamo.

Iz makedonščine prevedel Ivo Frbžar

Зад нас

Зад фотографиите што ги носиме по џебовите на старите палта
се наоѓаат спомените. Зад нив испишуваме белешки,
меѓу редовите се создаваат пукнатини од годините,
а објаснувањата штрчат меѓу нашиот ситен ракопис ...

и стравот од времето

што нема да се сетиме на тие што сме ги сакале.

Зад тагата што бара засолниште во нечии детски дланки
се таложат отпечатоците на нашите мали стапала врз песок.

Зад нашите сенки.

по сидовите во градовите низ кои патуваме,

ги исцртуваме сопствените ликови

и ги подаруваме на случајните минувачи.

Зад изгрејсонцата

што буричкаат по сеќавањата на сонливите патници

кога патуваат во ноќни пајтони,

ги броиме чекорите на изминатото време.

Зад нашите реченици во расказите

што ги измислуваме во долгите ноќи без сон

е напуштената хартија од пренатрупани зборови.

Има очи што не можеме да ги заборавиме

дури и кога ги напуштаме.

Десно од нас нема ништо.

Лево е нашиот поглед.

Зад нашите маски,

сме ние.

Za nami

Za fotografijami, ki jih prenašamo po žepih starih plaščev
so spomini. Za njimi se izpisujejo zapiski,
med vrsticami nastajajo razpoke let,
v vrsticah našega drobnega rokopisa štrlijo spoznanja ...
in strah pred trenutkom,
ko bomo pozabili tiste, ki smo jih ljubili.
Žalost, ki išče zatočišče v neki otroški dlani.
Odtisi naših malih nog ostajajo
za našimi sencami.
Na zidovih mest, skozi katere potujemo
se izrisujejo naši lastni liki,
ki jih podarjamo mimoidočim.
Ob sončnih vzhodih,
ki vihrajo po spominih zasanjanih potnikov
potujočih v nočnih urah
štejemo korake preteklega časa.
Za našimi zapisi v zgodbah,
ki smo si jih izmislili v dolgih nočeh brez spanja
ostajajo zapuščeni papirji s prenatrpanimi besedami.
So oči, ki jih ne moremo pozabiti
tudi takrat, ko jih zapustimo.
Na desni ni nič.
Na levi je naš pogled.
Za našimi maskami
smo mi.

Iz makedonščine prevedel Ivo Frbžar

Kazalo / Индекс

Od Triglava do Vardarja in nazaj	4
Од Триглав до Вардар и назад	5
 TRIGLAV-VARDAR / ТРИГЛАВ-ВАРДАР	
 <i>Ivo Frbžar / Иво Фрбежар</i>	
Nisem več isti	12
Не сум повеќе истиот	13
Škatla	14
Кутија	15
Pod skorjo	16
Под кората	17
 <i>Klarisa Jovanović / Клариса Јовановиќ</i>	
Izgnana (odlomek)	20
Прогонета (извадок)	21
 <i>Aleš Mustar / Алеш Мустар</i>	
Sunami?	28
Цунами?	29
Rekviem za Ajlana Kurdija	32
Реквием за Ајлан Курди	33

ВАРДАР- ТРИГЛАВ / VARDAR-TRIGLAV

<i>Соња Цекова Стојаноска / Sonja Cekova Stojanoska</i>	38
Не сакам камбани	40
Ne maram zvonov	41
Плодородна почва	42
Rodovitna zemlja	43
<i>Лидија Димковска / Lidija Dimkovska</i>	46
Ванзејски диптих	48
Wannseejski diptih	49
<i>Драгана Евтимова / Dragana Evtimova</i>	54
Идентитетот на буквата Д	56
Identiteta črke D	57
Живот со ограничена употреба	58
Življenje z omejenim rokom uporabe	59
Луѓето имаат време само за своите соништа	60
Ljudje imajo čas le še za svoje sanje	61
Зад нас	62
Za nami	63

Triglav-Vardar / Вардар-Триглав

Sodobna slovenska in makedonska poezija / Современа словенечка и македонска поезија

Prevedli: **Sonja Cekova Stojanoska, Lidija Dimkovska, Dragana Evtimova, Ivo Frbėžar, Klarisa Jovanović in Aleš Mustar**

Uvod: **Peter Semolič**

Urednik: **Peter Semolič**

Fotografija na naslovnici in oblikovanje naslovnice: **Katja Kuštrin**

Izdajatelj: **Kulturno-umetniško društvo Poiesis, Trebinjska 8, 1000 Ljubljana,**
www.poiesis.si

Ljubljana, januar 2018